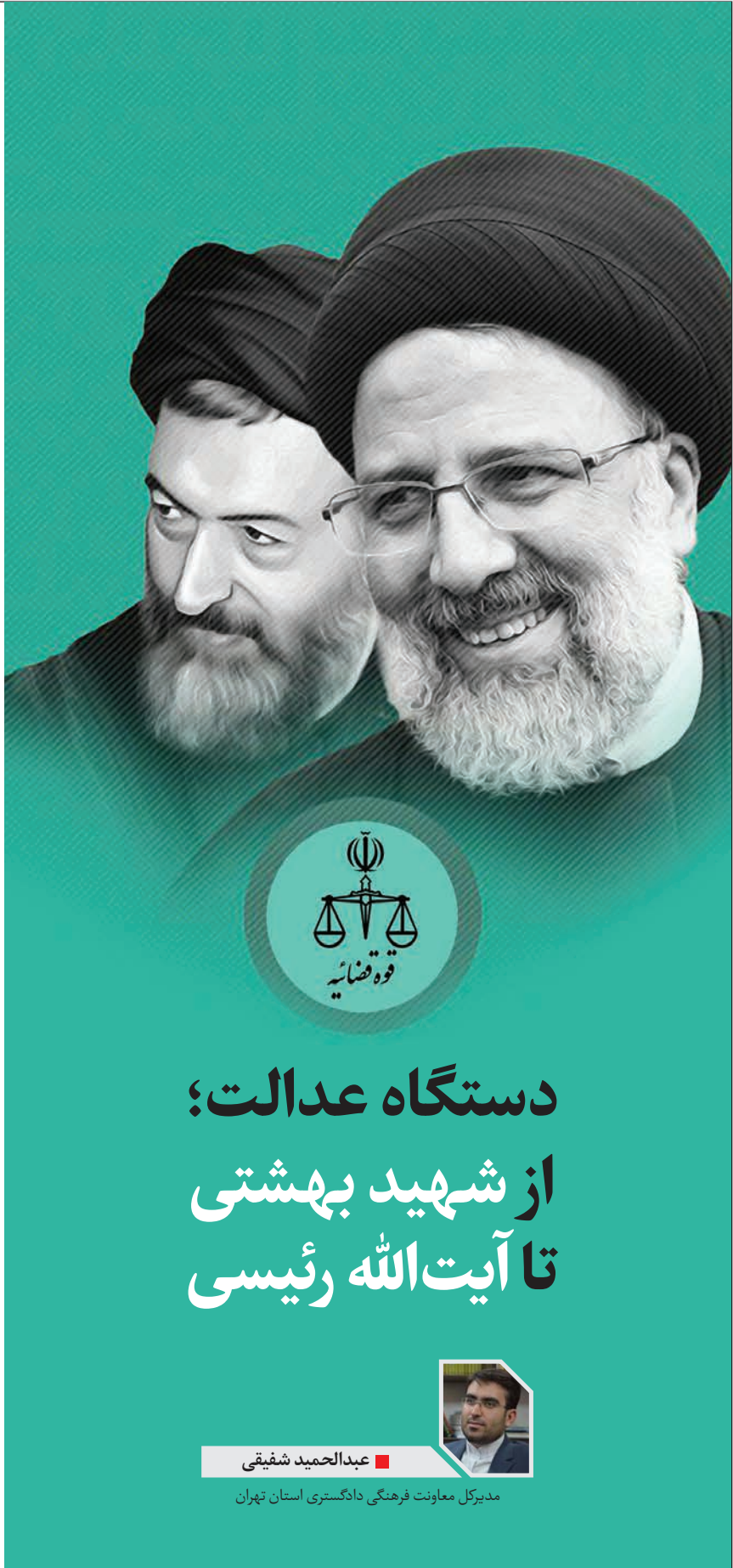

قوه قضاییه پس از پیروزی انقلاب اسلامی همچون دیگر نهادهای اجرایی و تقنینی کشور دچار تحولی بنیادین شد، پس از پیروزی انقلاب اسلامی قوه قضاییه مستقل از دولت‌ها روند رو به رشدی را تجربه کرده است که هر نگاه تیزبین و منصفی این تحول را می‌تواند ببیند و درک کند. نخستین حُسن و ترجیح نهاد قضا در جمهوری اسلامی نسبت به دوره قبل از انقلاب، استقلال آن است، دادگستری در آن دوران مستقل نبود و این امری است که در روزنامه‌ها و مجلات آن دوره به وضوح و بسیار از آن سخن گفته شده است.

دوره کوتاه ولی درخشان

۴ اسفند ۱۳۵۸ امام خمینی علیه السلام طی حکمی شهید آیت‌الله بهشتی را به ریاست دیوان عالی کشور منصوب کردند، در حکم امام خمینی علیه السلام خطاب به آیت‌الله بهشتی آمده بود: «نظر به اهمیت نقش قوه قضاییه در تأمین سعادت و سلامت جامعه و تمامیت نظام جمهوری اسلامی و ضرورت ایجاد تشکیلات نوین قضایی بر اساس تعالیم مقدس اسلام، به ریاست دیوان عالی کشور منصوب می‌شوید، تا با همکاری دادستان کل کشور، فقها، قضات، کارمندان شریف و صالح دادگستری و حقوق‌دانان دیگر به تهیه طرح و برنامه و ایجاد تشکیلات نوین به تدوین لوایح قضایی جدید جمهوری اسلامی ایران بپردازید. امیدوارم خداوند متعال شما را در انجام این امر خطیر یاری فرماید.»

شهید آیت‌الله بهشتی ۶ اسفند ۱۳۵۹ در مصاحبه‌ای عملکرد خود در دستگاه قضایی را تشریح می‌کند و چه بهتر که حاصل این دوره کوتاه را در گفتار آن شهید به مرور بنشینیم، شهید مظلوم آیت‌الله بهشتی می‌گوید: «همان طور که در حکم امام نوشته شده بود وظیفه اصلی ما ایجاد دستگاه قضایی اسلامی بر پایه‌های جدید، تهیه قوانین حقوقی و جزایی و آیین‌نامه‌های دادرسی مدنی و کیفری بر طبق موازین اسلام و استفاده از همکاری همه عناصری که در این راه مشتاقانه تلاش کنند بوده است. همراه با این وظیفه باید دادگستری موجود را برای انجام کارهای جاری فعال نگه داریم و فعال‌تر کنیم. ما در این یک سال آشنایی خوبی با وضع موجود دادگستری به دست آوردیم که شناخت مفیدی و سودمندی درباره بافت

دستگاه عدالت؛ از شهید بهشتی تا آیت‌الله رئیسی

عبدالحمید شفیقی

مدیرکل معاونت فرهنگی دادگستری استان تهران